Voorstel algemeen bestuur

Onderwerp	Verordening vaste commissies van advies waterschap Vechtstromen 2026
Zaaknummer	0000138770
Portefeuillehouder	S.M.M. Kuks
Vertrouwelijkheid	Openbaar

I. Voorstel

Samengevat wordt voorgesteld:

1. De Verordening vaste commissies van advies waterschap Vechtstromen 2026 vast te stellen, waarmee:

    1. de Verordening bestuurscommissies waterschap Vechtstromen wordt ingetrokken en in zijn geheel wordt vervangen door een nieuwe verordening;
    2. een klankbordcommissie wordt ingesteld en de samenstelling, taak en werkwijze wordt geregeld (hoofdstuk 7);
    3. aan de verordening meer elementen van een reglement van orde voor de vergaderingen van commissies worden toegevoegd (in de hoofdstukken 1, 2 en 3);
    4. ~~alleen leden van het algemeen bestuur voorzitter van een commissie kunnen zijn (artikel 5);~~
    5. voor iedere commissie een commissiesecretaris wordt aangewezen (artikel 6);
    6. samenstelling en werkwijze van de commissie informatieveiligheid en controlecommissie gelijk wordt getrokken (hoofdstuk 5 en hoofdstuk 6);
    7. de taak van de commissie informatieveiligheid wordt uitgebreid met betrekking tot het thema weerbaarheid (artikel 31, onder e.);
    8. de Verordening op 1 april 2027 in werking treedt.

II. Kernboodschap

De Verordening vaste commissies van advies regelt het instellen van de commissies die het algemeen bestuur ondersteunen. De Verordening regelt welke commissies er zijn, hoe ze zijn samengesteld, wat hun taken zijn en wat hun werkwijze is.

De huidige verordening over de commissies is in 2019 vastgesteld en daarna een aantal keren gewijzigd. Voor het laatst in 2025. Er is een geheel nieuwe Verordening opgesteld, om de leesbaarheid en interne samenhang van de verordening te verbeteren.
Daarnaast wordt er een nieuwe commissie ingesteld, de klankbordcommissie. Deze klankbordcommissie houdt minimaal jaarlijks een klankbordgesprek met de watergraaf over zijn functioneren en het functioneren van het algemeen bestuur.

III. Waarom wordt dit voorgesteld? Wat wil het AB met het voorstel bereiken?

Met het vaststellen van een geheel nieuwe Verordening vaste commissies van advies (vanaf hier: de Verordening), heeft het algemeen bestuur weer een actuele en uitvoerbare verordening voor de commissies, inclusief een reglement van orde voor de vergaderingen van de commissies.

IV. Toelichting op het voorstel/ kader

Het hebben van commissies is niet in de Waterschapswet geregeld. Uit de artikelen over geheimhouding (de artikelen 55b e.v. Waterschapswet) kan worden afgeleid dat het waterschap commissies kan hebben.

Artikel 6 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en overige werkzaamheden van het algemeen bestuur 2026 biedt de mogelijkheid om vaste commissies van advies in te stellen. Als een commissie wordt ingesteld, dan worden samenstelling, taak en werkwijze geregeld en wordt een reglement van orde vastgesteld.

Het instellen van commissies betreft een regelgevende bevoegdheid van het algemeen bestuur (lokale autonomie).

Uitgangspunten
Voor de nieuwe Verordening zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:
- de huidige verordening vormt de basis;
- de aanwijzingen voor de decentrale regelgeving zijn gevolgd;
- er is gebruik gemaakt van het model Verordening op de raadscommissies van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG, 2022);
- voor de elementen van een reglement van orde voor de vergaderingen van commissies is aangesloten bij het Reglement van orde voor de vergaderingen en overige werkzaamheden van het algemeen bestuur 2026;
- voor het vormgeven van de klankbordcommissie is gebruik gemaakt van de Handreiking (her)benoemingsprocedure en ambtstermijn voorzitter waterschap en hoogheemraadschap (ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, 2026);
- om leesbaarheid en consistentie te bevorderen, is gekozen voor een gelijke opbouw van de hoofdstukken. Algemene regels staan vooraan in de tekst, waar nodig zijn onderdelen verderop in de Verordening uitgewerkt. Waar mogelijk is juridische of vaktaal vervangen door makkelijkere woorden.

BOB-model
Als bestuurlijke werkwijze is in het algemeen bestuur van Vechtstromen afgesproken te werken volgens het BOB-model: Beeldvorming → Oordeelsvorming → Besluitvorming.

In de praktijk wordt hier invulling aangegeven met STROOMdagen, excursies, webinars (beeldvorming), themabijeenkomsten (beeldvorming/oordeelsvorming) en de vaste commissie van advies (oordeelsvorming), voordat besluitvorming plaatsvindt in een vergadering van het algemeen bestuur (besluitvorming).

V. Alternatief voorstel
Niet van toepassing.

VI. Argumenten
1.1. Een geheel nieuwe Verordening vaststellen is overzichtelijker dan een complex wijzigingsbesluit

De huidige Verordening bestuurscommissies waterschap Vechtstromen is in 2019 vastgesteld en daarna een aantal keren gewijzigd. Voor het laatst in 2025. Met de verschillende wijzigingen is de leesbaarheid en interne samenhang wat verloren geraakt.

Met het instellen van een klankbordcommissie is van de mogelijkheid gebruik gemaakt om de leesbaarheid en interne samenhang van de Verordening te verbeteren door een geheel nieuwe verordening op te stellen:
- Een beter onderscheid in regels die voor iedere commissie gelden en wat specifiek voor een commissie geldt.
- Het daarmee verwijderen van ‘dubbele’ regels per commissie.

- Meer eenduidigheid in de samenstelling, taak en werkwijze van de commissies.

1.2. *Met een klankbordcommissie wordt invulling gegeven aan het besluit van het algemeen bestuur tot toepassing van de handreiking (her)benoeming voorzitter*
Het algemeen bestuur neemt op 25 november 2026 een besluit over toepassing van de handreiking (her)benoeming voorzitters waterschappen. De adviescommissie financiën en beleidsuitvoering kan zich vinden in het voorstel; het voorstel is als hamerstuk geagendeerd. Verwacht wordt dat het algemeen bestuur conform voorstel besluit.

In de handreiking is een klankbordcommissie opgenomen die tijdens de ambtsperiode van een voorzitter minimaal jaarlijks klankbordgesprekken voert met de voorzitter. Het functioneren van de voorzitter en het algemeen bestuur staan hierin centraal. Door samenstelling en taak van de klankbordcommissie samen met de werkwijze bij klankbordgesprekken vast te leggen in de verordening, zijn de afspraken uit de handreiking geborgd.

1.3. *Aan de Verordening zijn elementen van een reglement van orde toegevoegd*
Als commissies worden ingesteld, moet op grond van het Reglement van orde voor de vergaderingen en overige werkzaamheden van het algemeen bestuur 2026, naast samenstelling, taak en werkwijze, ook een Reglement van orde worden vastgesteld.

In de huidige verordening ontbrak dit. Met de nieuwe Verordening zijn elementen van een Reglement van orde toegevoegd. Hierbij is gebruik gemaakt van het (nieuwe) Reglement van orde voor de vergaderingen en overige werkzaamheden van het algemeen bestuur 2026.

Toegevoegde elementen zijn onder andere:
- Artikelen over publiek en pers, spreekrecht, gebruik mobiele telefoons en andere communicatiemiddelen en geluid- en beeldregistraties tijdens openbare vergaderingen van commissies (hoofdstuk 1).
- Artikelen over beraadslagingen, immuniteit, spreektermijnen, spreektijd en handhaving van de orde (hoofdstuk 2).
- Artikelen over besloten vergaderingen (hoofdstuk 3).

Dit helpt de voorzitter van een commissie en de leden van een commissie om elkaar te houden aan de gemaakte afspraken over een goed verloop van de vergaderingen.

~~1.4. *Met een lid van het algemeen bestuur als commissievoorzitter wordt benadrukt dat de commissie een verlengstuk van het algemeen bestuur is*~~
~~Met de laatste wijziging van de huidige verordening is het mogelijk gemaakt dat ook fractieondersteuners benoemd kunnen worden als voorzitter van de opgavegerichte commissie of de commissie financiën en beleidsuitvoering.~~

~~In de Gemeentewet is expliciet geregeld dat alleen leden van de gemeenteraad voorzitter van een commissie kunnen zijn (artikel 82, lid 4, Gemeentewet). Tijdens de dualisering van het gemeentebestuur is geconcludeerd dat de mogelijkheid dat niet-raadsleden commissies voor zitten~~
- ~~"afbreuk doet aan het streven dat commissies primair commissies van raadsleden zijn, waarvan het werk in het verlengde ligt van dat van de raad";~~
- ~~"Het voorzitterschap van een raadscommissie is een te belangrijke functie om aan een niet-verkozen over te laten."~~

~~Meerdere malen zijn er de afgelopen jaren wetsvoorstellen ingediend om het voorzitterschap van een commissie ook open te stellen voor niet-raadsleden, zodat er meer ruimte geboden zou kunnen worden aan gemeenteraden bij de instelling van raadscommissies. Geen van deze wetsvoorstellen heeft het gehaald.~~

~~Waar de Waterschapswet geen regels stelt, trekken we waar mogelijk de parallel met de Gemeentewet. Vanuit de analogie met de Gemeentewet wordt voorgesteld ook voor de commissies van het algemeen bestuur van het waterschap te bepalen dat alleen de leden van het algemeen bestuur een commissie voorzitten. Zij kunnen vanuit die rol ook in een vergadering van het algemeen bestuur het woord voeren namens een adviescommissie. Een fractieondersteuner heeft deze mogelijkheid niet.~~

1.5. *Een commissiesecretaris voor elke commissie draagt bij aan de professionaliteit van de commissie*
Iedere commissie krijgt een ambtelijke commissiesecretaris aangewezen die de commissie adviseert en ondersteunt. Dit betreft (onder andere) de oproep voor een vergadering van een commissie en het (openbaar) beschikbaar stellen van de bijhorende vergaderstukken, het adviseren en ondersteunen van de voorzitter van een commissie voorafgaand en tijdens de vergaderingen en de verslaglegging.

1.6. *Een gelijke samenstelling en werkwijze van de commissie informatieveiligheid en controlecommissie geeft eenduidigheid*
Werkwijze en samenstelling van de commissie informatieveiligheid en de controlecommissie waren niet eenduidig geregeld, terwijl daar geen aanwijsbare reden voor is.

Beide commissies worden op gelijke wijze samengesteld:
- Elke fractie kan een lid van het algemeen bestuur of een fractieondersteuner aanwijzen als lid van de commissie.
- De commissie bestaat uit minimaal drie leden.

1.7. *De taken van de commissie informatieveiligheid worden uitgebreid met het thema weerbaarheid*
Als beheerder van een deel van vitale infrastructuur in Nederland verandert de context waarin Vechtstromen zijn taken uitvoeren structureel. Klimaatverandering, digitalisering, geopolitieke spanningen, toenemende afhankelijkheden in vitale ketens en maatschappelijke druk vergroten de kans op verstoringen en schaarste. Ontwikkelingen volgen elkaar sneller op en zijn minder voorspelbaar dan voorheen.

Weerbaarheid is daarmee een actueel thema binnen Vechtstromen. Weerbaarheid is het vermogen om verstoringen op te vangen en de continuïteit van onze taken te waarborgen.

In haar vergadering van 28 oktober 2025 heeft de commissie informatieveiligheid voorgesteld het thema weerbaarheid toe te voegen aan de taken van de commissie.

In het nieuwe artikel 31, wordt onder sub e., de taak van de commissie informatieveiligheid uitgebreid met: “het adviseren over bijsturingsmogelijkheden op het gebied van weerbaarheid waar het de informatiebeveiliging en fysieke beveiliging betreft”. Deze onderdelen van het thema weerbaarheid kunnen dan in de besloten vergaderingen van de commissie informatieveiligheid besproken worden.

Onderdelen van het thema weerbaarheid die betrekking hebben op bijvoorbeeld crisisbeheersing, assetmanagement en bedrijfscontinuïteit, behoren niet tot de taak van de commissie

informatieveiligheid. Deze onderdelen komen aan bod via de opgavegerichte commissie en worden dus in de openbaarheid besproken.

1.8. *De Verordening in werking te laten treden met de nieuwe zittingsperiode na de waterschapsverkiezing 2027 vormt een logisch moment*
Voorgesteld wordt de Verordening in werking te laten treden op 1 april 2027. Op 1 april 2027 start een nieuwe zittingsperiode van een nieuw algemeen bestuur na de waterschapsverkiezing 2027. Dit nieuwe algemeen bestuur start dan met de nieuwe Verordening.

De vergaderingen van de huidige commissies worden gehouden onder de regels van de huidige verordening. Hiermee wordt voorkomen dat voor enkele vergadercycli van het zittende algemeen bestuur nog wijzigingen moeten worden doorgevoerd.

VII. Risico's en kanttekeningen

1.1. *Met de mogelijkheid om fractieondersteuners te benoemen als commissievoorzitter wordt afgeweken van de bedoeling van de wetgever*
Met de laatste wijziging van de huidige verordening is het mogelijk gemaakt dat ook fractieondersteuners benoemd kunnen worden als voorzitter van de opgavegerichte commissie of de commissie financiën en beleidsuitvoering.

Waar de Waterschapswet geen regels stelt, trekken we waar mogelijk de parallel met de Gemeentewet/Provinciewet. In de Gemeentewet is expliciet geregeld dat alleen leden van de gemeenteraad voorzitter van een commissie kunnen zijn (artikel 82, lid 4, Gemeentewet). Tijdens de dualisering van het gemeentebestuur is geconcludeerd dat de mogelijkheid dat niet-raadsleden commissies voor zitten
- "afbreuk doet aan het streven dat commissies primair commissies van raadsleden zijn, waarvan het werk in het verlengde ligt van dat van de raad";
- "Het voorzitterschap van een raadscommissie is een te belangrijke functie om aan een niet-verkozen over te laten."

Meerdere malen zijn er de afgelopen jaren wetsvoorstellen ingediend om het voorzitterschap van een commissie ook open te stellen voor niet-raadsleden, zodat er meer ruimte geboden zou kunnen worden aan gemeenteraden bij de instelling van raadscommissies. Geen van deze wetsvoorstellen heeft het gehaald.

1.3. *Met het toevoegen van elementen van een reglement van orde wordt de Verordening meer formeel van toon*
Het toevoegen van elementen van een reglement van orde aan de Verordening leidt tot een meer uitgebreide Verordening en meer formeel van toon. Tegelijkertijd bieden deze elementen de voorzitters van de commissies meer houvast. Dit geldt in het bijzonder voor de opgavegerichte commissie en commissie financiën en beleidsuitvoering, die openbaar zijn.

VIII. Financiën

Het vaststellen van de Verordening heeft geen financiële consequenties.

IX. Communicatie

De Verordening wordt gepubliceerd op overheid.nl.

Daarnaast wordt de directe link voor de leden van het algemeen bestuur en fractieondersteuners op het bestuursportaal geplaatst.

X. Juridische zaken

Regelgevende bevoegdheid algemeen bestuur

Het instellen van commissies betreft een regelgevende bevoegdheid van het algemeen bestuur (lokale autonomie).

Het hebben van commissies is verder weinig expliciet in de Waterschapswet geregeld. Uit de artikelen over geheimhouding (de artikelen 55b e.v. Waterschapswet) kan worden afgeleid dat het waterschap commissies kan hebben.

Artikel 6 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en overige werkzaamheden van het algemeen bestuur 2026 biedt de mogelijkheid om vaste commissies van advies in te stellen. Als een commissie wordt ingesteld, dan worden samenstelling, taak en werkwijze geregeld en wordt een reglement van orde vastgesteld.

Bekendmaken

De Verordening treedt in werking nadat het bekendgemaakt is (artikel 3:40 Awb) en op de in de Verordening genoemde datum. Het Reglement van orde is een algemeen verbindend voorschrift (avv). Op grond van de Bekendmakingswet worden avv's bekendgemaakt door plaatsing in het Waterschapsblad (artikel 6).

Beroep

Nu de Verordening een avv is, kan tegen het vaststellen van de Verordening geen beroep worden ingesteld bij de bestuursrechter (artikel 8:3, lid 1, onder a, Awb).

XI. Uitvoering

Na vaststelling wordt de Verordening bekendgemaakt in het Waterschapsblad.

Waar de nieuwe Verordening afwijkt van oude toelichtingen op het bestuursportaal voor algemeen bestuur en fractieondersteuners, wordt dit verwerkt in het bestuursportaal. Daarnaast worden de nieuw gemaakte afspraken doorgevoerd in onderliggende procesbeschrijvingen om de afspraken goed te borgen.

Procedureel – eerder genomen besluiten

Datum	**Inhoud**
2 oktober 2019	Vaststellen Verordening bestuurscommissies waterschap Vechtstromen
2 februari 2021	Instellen opgavegerichte commissie en commissie financiën en beleidsuitvoering
24 november 2021	Digitale verslaglegging openbare vergaderingen
11 mei 2022	Instellen commissie informatieveiligheid
28 februari 2024	Instellen controlecommissie
5 februari 2025	mogelijk maken dat fractieondersteuners kunnen worden benoemd als voorzitter van de opgavegerichte commissie of de commissie financiën en beleidsuitvoering

XII. Bijlage(n)

1. Verordening vaste commissies van advies waterschap Vechtstromen 2026
2. Verordening vaste commissies van advies waterschap Vechtstromen 2026 toelichting